

Så här bekämpar vi främmande arter i Helsingfors koloniträdgårdar, odlingslotter och sommarhyddeområden

Helsingfors bekämpar främmande arter tillsammans

Helsingfors stad strävar efter att minska de olägenheter som orsakas av främmande arter genom att förebygga spridningen och bekämpa arter som redan spridit sig. Staden kan dock inte göra detta ensam, utan bekämpningen kräver samarbete.

Främmande arter har bekämpats tillsammans med organisationer, föreningar och frivilliga.

I koloniträdgårdar, odlingslotter och sommarhyddeområden ansvarar hyresgästen för att bekämpa främmande arter, men får vid behov råd och stöd för det, eftersom bekämpningen är av gemensamt intresse.

Varför måste främmande arter bekämpas?

Främmande arter är växter och djur som människan antingen avsiktligt eller oavsiktligt har spridit från deras ursprungliga förekomstområde till ett nytt område. En främmande art klassificeras som invasiv, när den börjar konkurrera om livsmiljön med ursprungliga arter eller ändrar livsmiljöerna så att de lämpar sig sämre för de ursprungliga arterna eller för människan.

Många invasiva främmande arter förökar och sprider sig mycket effektivt. Till exempel kan en enda mördarsnigel vid behov befrukta sig själv och producera upp till 500 ägg under en sommar. Många främmande växtarter producerar tusentals frön per år och kan dessutom bilda ett nytt skott av försvinnande små rotdelar eller jordstammar.

Av de ovannämnda skälen är det viktigt att försöka hindra främmande arter från att sprida sig. Bekämpningen är effektivast när åtgärderna riktas mot arternas viktigaste sätt att sprida sig. Många främmande arter har spridit sig från trädgårdar och odlingsområden till naturen, och spridningen av dem kan endast stoppas genom att bekämpa dem i samarbete i hela området.

Arter som ska bekämpas

1. Arter som ska bekämpas enligt lag: ska ovillkorligen utrotas

Lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2715) fastställer en nationell förteckning över främmande arter. Enligt lagen är det förbjudet att importera, odla, sälja och på annat sätt inneha samt att släppa ut i miljön följande arter:

- Jättelokor (gruppen *Heracleum persicum*)
- Jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*)
 - o *I Finland förekommer springkorn (Impatiens noli-tangere), som är endemisk och inte ska utrotas.*
- Stora slideväxter (gruppen *Reynoutria*: parkslide, jätteslide och hybridslide)
- Vresros (*Rosa rugosa*)
- Blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*)
- Hampstånds (*Jacobaea cannabifolia*)
- Stora gullris (gruppen *Solidago*: kanadensiskt gullris, höstgullris och jättegullris)
 - o *I Finland förekommer gullris (Solidago virgaurea), som är endemisk och inte ska utrotas.*
- Rönnspirea (*Sorbaria sorbifolia*)
- Spiraea alba (inkl. vitspirea och bredspirea)
- Tysklönn (*Acer pseudoplatanus*)
- Mördarsnigel (*Arion vulgaris*)
- Svarthuvad snigel (*Kryniochlamys melanocephalus*)

2. Arter, vars spridning i miljön ska hindras:

bra att börja utrotningen proaktivt

Förbjudet att släppa ut i miljön

- Snårvinda (*Calystegia sepium*)
- Skråpar (*Petasites*)
- Videaster (*Symphyotrichum salignum*)
- Druvfläder (*Sambucus racemosa*)
- Rysk kornell (*Cornus alba ssp. alba*)
- Häggmispel (*Amelanchier spicata*)
- Amerikanskt häggkörsbär (*Prunus pensylvanica*)
- Strandfräne (*Rorippa sylvestris*)

Vad kan du göra själv, med grannarna eller i en förening:

- **Sök information och identifiera rätt.**

Läs om olika främmande arter och bekämpningen av dem. Säkerställ också att du har identifierat den främmande arten rätt. Det är till exempel lätt att förväxla den förbjudna vresrosen med tillåtna förädlade rugosarosor. Webbplatsen vieraslajit.fi innehåller nyttiga anvisningar för identifiering av främmande arter.

- **Kartlägg.**

Gör en kartläggningspromenad i området och skriv upp de främmande arter som du hittar och identifierar. Du kan också se vilka främmande arter som växer utanför ditt eget område.

- **Hantera trädgårdsavfallet rätt.**

Se till att trädgårdsavfallet i området hanteras rätt och enligt stadens anvisningar. Exempelvis matavfall och avfall med nyttoväxter får inte lämnas i terrängen eller i en öppen kompost, eftersom de kan vara till nytta för områdets råttbestånd och få det att öka. Läs stadens anvisningar på webbplatsen: [skötselansvisningar för odlingslotterna \(pdf\)](#).

Kontrollera också om det i närområdet finns otillåtna högar av växtavfall. Anmäl högar som du hittat genom att kontakta [Helsingfors stadsmiljösektorns kundtjänst](#) (tfn 09 310 22111 eller palautteet.hel.fi/).

- **Plantera i princip arter som inte sprider sig lätt.**

Du kan också bekanta dig med [Helsingfors stads handbok om växter i stadsmiljön \(på finska\)](#) (kaupunkikasviopas.hel.fi), som bland annat innehåller en lista över växtarter som staden inte längre använder i sina planteringar.

Obs! I sommarhyddeområden får man inte plantera något i miljön och inte heller ändra marken på något annat sätt.

- **Rensa eller förstör genast främmande arter som du hittat i området.**

Bekämpningen är lättare och snabbare om den inleds innan den främmande arten hinner sprida sig och etableras. Du kan exempelvis redan från och med april kontrollera de vanligaste gömställena för invasiva främmande snigelarters ägg, det vill säga bland annat fuktiga och skuggiga ställen såsom lövhögar och bräddor som ligger på marken. Sök och plocka bort sniglar under hela sommaren. Kom ihåg att döda sniglarna innan du lägger dem i blandavfallet.

- **Ordna ett talko.**

Prioritera platserna för bekämpning enligt den disponibla tiden och antalet personer samt den främmande artens skadlighet och den areal där arten växer. Med tanke på att hindra arten från att sprida sig är det bättre att först bekämpa små växtbestånd som nyligen uppstått än större växtbestånd som varit lika stora redan i flera år.

Helsingfors stad ger anvisningar och stöd för ordnande av talkon för bekämpning av främmande arter. Staden hämtar avfallet som samlats ihop under talkot, förutsatt att man kommer överens om det i god tid på förhand. Du kan skicka frågor om talkon för bekämpning av främmande arter till adressen puistokummit@hel.fi.

- **Upprepa bekämpningen.**

Utrotningen av en främmande art på en viss plats kräver vanligtvis bekämpningsåtgärder under flera år i följd. Åtgärderna ska även upprepas upp till tre gånger under en vegetationsperiod. Det är också skäl att kontrollera bekämpningsplatsen efter lyckad bekämpning.

- **Fråga och be om hjälp.**

Nyttoväxtföreningen ger hjälp och rådgivning gällande främmande arter och bekämpningen av dem. De ger också stöd för ordnande av bekämpningstalkon. Förfrågningar kan skickas till adressen neuvonta@hyotykasviyhdistys.fi.

Mer information och anvisningar:

- Anvisningarna för bekämpning av främmande växtarter, som skickats med hyresavtalet (2019):
https://stplattaprod.blob.core.windows.net/helfikuvaprod/vieraskasvien_torjunta_sv.pdf
- Nyttoväxtföreningens anvisningar för odlare på odlingslotter (på finska):
<https://hyotykasviyhdistys.fi/palstat/ohjeita-palstaviljelijalle/>
- Anvisningar för rätt hantering av avfall med främmande arter (på finska):
<https://vieraslajit-dev.laji.fi/ajankohtaista/i-1934>
- Arterna i EU:s och Finlands förteckningar över främmande arter:
<https://vieraslajit.fi/lajit>
- Vanliga frågor om främmande arter:
<https://vieraslajit.fi/info/i-159>